

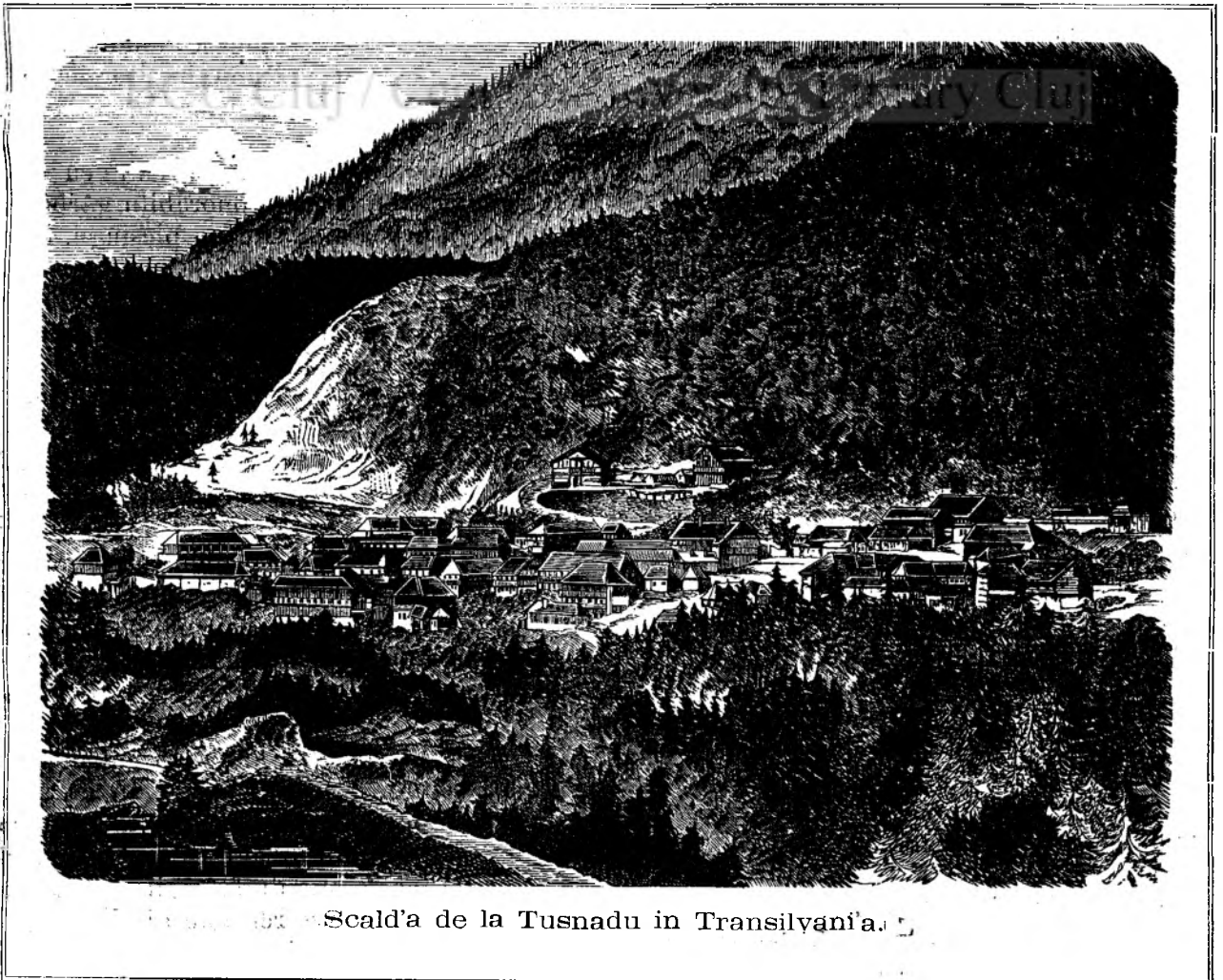
Pesta 25 juliu. (6 augustu.)

Va esi in ffa-care domineca. | Redact. : strad'a palariei nr. 7.

Nr. 30.

Anulu VII, - 1871.

Pretiu lu pe anu 10 fl., pentru Roman' a 2 galbeni.



Scald'a de la Tusnadu in Transilvani'a.

## Amoru eternu.



Incetati a-mi totu mai spune,  
Ca s'o uitu, sê n'o iubescu;  
Aste vörbe-mi paru nebune  
Si nu potu sê le primescu.

Spuneti riului din munte,  
Sê nu fuga 'n vale josu:  
Stancele pe cale-su crunte,  
Cursulu e periculosu.

Spuneti micei florióre,  
Sê incete a iubi  
Primavér'a 'ncantatória,  
Care viétia-i darui.

Mergeti colo la 'nchisóre  
La unu robu in lantiu batutu,  
Spuneti-i sê nu adóre  
Libertatea ce-a pierdutu!

Riulu, flórea, robulu inca,  
Póte câ v'aru multiamí, —  
Dar eu-su tare ca o stanca, —  
In eternu o voiui iubi!

Iosifu Vulcanu.

## Palatu si coliba.

— Novela. —

(Urmare.)

La cuvintele aceste faci'a compatimitória a contesei s'a deschisu, ochii i respandean bucuría... o privire neesplicabila ce numai amoroşii o pricepu... Iacobu n'a observatu nimicu.

Contes'a a scosu din sinu o crucitia antica de argintu, ornata cu pietre scumpe, si i-a datu lui Iacobu dîcêndu:

— Primesce cruciti'a acêsta de suvenire, acêst'a te va scapá de pericle. Apoi in departare ada-ti a minte si de mine...

— Ah! angeru pazitoriu, gratiósa contesa, cu ce sê-ti potu multiamí marinimitatea? — eschiamá Iacobu, sarutandu man'a alba a contesei.

— Cu iubire si fidelitate....

— Eu nu te potu, — nu mi-i iertatu sê te iubescu! Dar permite-mi sê te admiru, sê te adoru... Vorbì Iacobu cu insufletîre.

— Adoréza Dieimea, ca sê te protéga. Eu sum fiintia pamenténa, nu mi se cuvine. Remasuu bunu... Adu-ti a minte in departare de cei ce te iubescu... La revedere!...

Apoi a disparutu pe cararea ascernuta cu frundie galbene pintre arborii plesugi, catra castelu.

Iacobu a remasuu singuru.

S'a uitatu multu la cruciti'a ce-o tienea in mani, apoi a acatiatu-o in grumadi si o-a ascunsu la pieptu, dîcêndu:

— Vedu câ e grea viéti'a, dar voiui portá si acêst'a, — nu sciu usiorá-me-va séu ingreuná-me-va?

Apoi si-a indreptatu si elu pasii catra castelu.

A dóu'a dî demanéti'a esî din curtea castelului o trasura cu patru cai, in ea siedeau doi tineri. Unulu erá cam de 24—25 ani, cu mustétia négra si cu barba cam rara. Avea trasure atragátorie, nasu romanu si frunte nalta, ochi strabatatori si sprincene spicióse.

Celalaltu se vedea a fide 18—20 ani, cu trasure femeiesci, fatia blondina si ochi mari veneti. Avea peru fórte frumosu blondinu. Celu d'antáiu erá Iacobu Valeanu, institorele familiei contelui X., estu din urma tinerulu conté Emiliu.

Candu iesiau din satu, convenira cu preotulu romanu, unu betranu onorabilu, gârbovitu de spate, cu barba alba si capu plesiugu, care i salutá cu umilire.

— Remasuu bunu parinte! Pe candu nevomu rentóree, sê-mi cresci câti-va cani de venatu! — strigá tinerulu blondinu.

— Intielegu, marí'a ta, — respunse preotulu.

Trasur'a disparu pe drumu si numai pulverea ce se redicá in susu aretá directiunea in catr'o caletorescu.

— Dómne, dómne! — eschiamá betranulu preotu, — pana candu vei mai suferí ca sierbii tei sê crésca cani pe séma domniloru... Cani cu cari apoi amutia pe némulu nostru!

### III.

Teritoriulu Transilvaniei erá impartítu in comitate, scaune, si districte. — In comitate domniá nobilimea magiara, maioritaea poporatiunii: romanii erau iobagi Si dintre Romani erau nobili, dar acestia dupa legile tierii inca erau magiari, déca nu se renegau din buna voia, i renegá legile. In districte locuiau sasi liberi, asisderea si in scaune secui liberi. Numai Romanii nu aveau unu asilu — nu aveau patria

... ei nu erau liberi; erau fiii vitregi ai mamei comune, de si ei sunt primogenitii.

Granitierii romani erau liberi — încâtu nu serviau domniloru, dar gemeau sub tirani'a militarismului. Pentru Romani si libertatea erá marginita!

Iobagii din comitate erau legati de glia, nu aveau nimicu, totu ce castigau erá a domnului lor, traiau de pe o dí þe alt'a, fara nici unu scopu mai maretiu in necasuri si suferintie. Starea acésta li erá mai amara, o simtiau mai grea, vedindu cá vecinii lor: sasii si secuii sunt liberi. Si ei doriau libertatea, dar manile li erau legate, grumadii in jugu...

Intre comitatulu Dobocei si teritoriulu granitieriloru romani de la regimentulu alu II-lea se estindea districtulu sasescu alu Bistritiei cu orasiulu Bistriti'a, de la care si-are districtulu numele. Bistriti'a e unulu din cele mai vechi orasie sasesci ale Transilvaniei. Cu biserica in stilu vechiu de pe timpulu reformatiunii, cu strade anguste, tinóse, si strimbe.

Casele inlocuite neregulate un'a langa alt'a, cu acoperisiulu inbuldítu inainte. — In timpulu mai nou, si mai alesu in deceniulu trecutulu sub absolutismu, a naintatu multu ca tóte orasiele protegiate de guvern.

Acuma are câte-va strade frumóse, par-dosíte, si are unu comerciu considerabilu.

Pe timpulu naratiunii nóstre in un'a din stradele anguste si strimbe intr'o casa redicatu mai in launtru decátu celelalte, locuia dómn'a Polesin'a Schiffer cu unic'a fiica Laur'a. Barbatulu seu dlu Schiffer a fostu capitanu la granitierii romani. Dómn'a Schiffer traia din pucin'a pensiune, ce o avea dupa barbatu-seu.

Laur'a erá in etate de 16—17 ani, avea o crescere eminenta, sta a supra prejudetieloru epocii sale. A crescutu intr'unu institutu in Vien'a si a caletoritu multu cu tatalu-seu in Itali'a.

Dómn'a Schiffer erá o dama asié numita: de lumea mare. Ea sacrificá totu pentru lusu si stralucire, si dupa ce tóte midilócele i-a fostu scadiutu deja; tóta speranti'a i erá in Laur'a; ea erá viptim'a destinata a pasiuniloru dejositorie. — Acest'a e unu pecatu alu mamelor, care nu se póteiertá nici in ceriu nici pe pamentu...

Laur'a erá in casa cu mama sa. Ambele tieseau ciorapi.

— Adi de siguru ne va cercetá dlu Lidmany, — díse dómn'a Schiffer, — apoi intorcandu-se catra Laura continuá:

— Primesce-lu afabilu; elu e omu nobilu

si avutu, ni potemu tiené norocire de cercetá-rile lui...

— Eu nu aflu nici o norocire in cercetarea unui omu necultu si brutalu, — respunse Laur'a.

De abié pronuncia ea aceste cuvinte, si se auzi o ciocanitura pe usia.

Dómn'a Schiffer in locu sê dogenésca pe Laur'a pentru reflectarea aspra — respunse:

— Intra!

Pe usia intrá unu barbatu preste 35 ani, cu unu esterioru respingatoriu; si déca judecámu internulu dupa acest'a, a trebuitu sê fia unu omu fara anima si fara simtîri. A fostu o gresiéla a creatiunii...

Candu intrá dlu Lidmany pe usia, Laur'a pe alta esí din chilia.

— Te asigurazu, dlu meu, incepú dómn'a Schiffer discursulu, cá déca vomu reesí a departá pe misielulu acel'a din tienutulu acest'a, ni vomu ajunge scopulu. Laura lu-va uitá in in dóue luni... si triumfulu dtale are sê fía siguru.

— O credi acést'a, dómn'a mea?

— Da. Sum convinsa despre succesu.

— E bine, dar sê scíi, cá Iacobu Valeanu e copilu de iobagiu... da — continua Lidmany, — dinsulu e iobagiu meu...

Si mane, poi mane lu-voiu pune in brazda cu ceialalti iobagi, si atát'a lu-voiu maná, pana lu-voiu prepadí.

— Ah iobagiu!... eschiamá dn'a Schiffer, batendu in palmi, — si nerusínatulu...

Laur'a se rentórse, si mama-sa intrerupse discursulu. Erá ceva inpunetoriu in fati'a acést'a — si si mama-sa avea respectu de ea. Nu cutezá a i se spune voiei dinsei.

Ce a voitu sê díca dn'a Schiffer, o continuá óspele.

— Da, precum dícu, dn'a mea, Iacobu Valeanu e fíu de iobagiu.

— Ai sciutu acésta, dsióra? — se adresá apoi catra Laur'a.

— Da, mi-a spus elu insu-si; dar eu nu judecu pe omu dupa nascere, ci dupa caracteru si insusírile intelectuale.

Dlu Lidmany ca si cum n'ar fi audítu observarea Laurei, continuá:

— Lu-compatimescu pe bietulu, cá-ci precum audu domnulu seu lu-persecutéza, si déca lu-va gasí, lu-va silí la lucru, la munca iobagésca; si compatimescu pe toti aceia, cari au fostu in relatiuni cu elu, pe cari i-a profanatu.

Compatimesce mai bine, dlu meu, pe



tiranulu acel'a, care ar cutezá a batjocuri asié pe unu tineru cultu; acel'a ar profaná omeni-mea si civilisatiunea, — i respunse Laura cu indignatiune.

Lidmany recunoscù, câ nu si-a alesu bine cuvintele pentru ajungerea scopului propusu, — ca sê esileze din anim'a Laurei imaginea lui Iacobu, — elu intrerupse discursulu, asceptandu ocaziune mai binevenita.

La o septemana éra cercetâ pe dóm'n'a Schiffer.

Atunci i enarâ scen'a descrisa la inceputulu naratiunii nóstre, câ cum l'a batjocoritu si torturatu pe Iacobu dlu seu. Apoi adause:

— Acuma asuda bietulu in munca, séu ce-i mai probabilu, zace in cutare temnitia.

Laur'a se inspaimentâ la audiulu cuvintelorlu acestora.

Apoi strigâ lacrimandu:

— Dómne, dómne! — la ce am ajunsu; ce am pecatuitu de me pedepsesci asié amaru?!

Si intre suspinuri grele continuâ:

— Dómne eliberéza-lu! — Séu lasa-me sê moriu!...

Aceste din urma cuvinte nule-a audîtu cei din casa.

— Ne apropiâmu de tînta, — dîse dlu Lidmany catra dn'a Schiffer.

— Da. Nu te-am asigurat? — respunse acést'a indestulita.

Candu s'a departatu dlu Lidmany, dn'a Schiffer lu-petrecù pana la pórtâ.

— Precum ti-am promis, dn'a mea, — dîse elu, la despartîre, déca vomu reesî, vomu petrece érn'a in Clusiu, éra vér'a in castelulu meu... Aceste promisiuni, apoi donurile scumpe, credu câ voru inblandî si pe Laur'a...

— De siguru.

Sermân'a féta ea nu observâ intrig'a, nu prevedea ce vítoriu, — fericire i pregatesce mama-sa?!

#### IV.

Dlu Lidmany se departâ indestulitu.

Se cugetâ deja la tînt'a dorita. Si ce erâ tînt'a lui? — A posiede pe Laur'a, pe frumós'a pe incantatóri'a Laura; ca fiica, muiere séu numai amoréza a lui, i erâ totu un'a, numai sê o posieda.

I simtiea deja imbratosiârile gingasie si sarutârile infocate... Rapitu de cugetele aceste strigâ mergêndu:

— Acusi se va imblandî porumbiti'a sel-

batica, ea va fi a mea. voiu desmerdá-o, — séu de nu: piéra tóta lumea, si mai nainte de tôte piéra blastematulu acel'a de Iacobu!

Asié cugetâ, asié vorbiâ poterniculu dnu, proprietariulu unui dominiu mare si a diece sate. — Elu vré sê piérda tóta lumea, sê omóra moralicesce o viétia cu sperantie, sê profaneze inocinti'a unei virgine — numai ca sê-si indestulésca, sê-si sature placerea sensuala.

Sosindu a casa, dede porunci aspre argatiloru sei, sê aduca pe betranulu iobagiu Todoru Valeanu, sê-lu aduca chiar si din fundulu pamentului.

Asié porunciau domnii poternici.

Argatii se dusera afara la campu, unde lucrâ iobagii, culegeau papusioiu domnescu. In urm'a loru stateau mai multi grigitori cu nuiea séu sbiciu la mana, cu care plesniau ómenii, déca se opriau sê odihnésca séu nu lucrâ dupa placulu loru. La acesti ómeni li erâ mila de boi si de cai, nu-i manau tóta diu'a, i lasá sê si odihnésca, dar de iobagi nu li erâ mila... nu, câ-ci acestia erau ómeni!... de acestia erau destui, nu erâ mare paguba si de periâ verinulu...

Atragatii luara pe betranulu Todoru si lu-dusera la curte. Manile i le-au legatu inde-reptu la spate si mergêndu lu-aninau cu sbiciulu. A comisu elu vr'o fapta criminalâ de mduceau asié?

Ah, nu! — La iobagiu nu-i erâ iertatu sê mérga liberu cu capulu redicatu inaintea domnului seu.

Domnedieu a facutu pe omu liberu, candu lu-adorâmu, candu ne apropiâmu cu sufletulu de elu, ni este iertatu sê ni incrucimu manile, sê ni redicâmu ochii in susu si sê-lu privimu; — si iobagiului nu-i erâ iertatu a merge inaintea domnului seu cu capulu redicatu, si a-i privi fati'a...

— Câti copii ai? — strigâ poterniculu dnu, catra bietulu betranu, care stâ inaintea lui cu capulu plecatu pe pieptu.

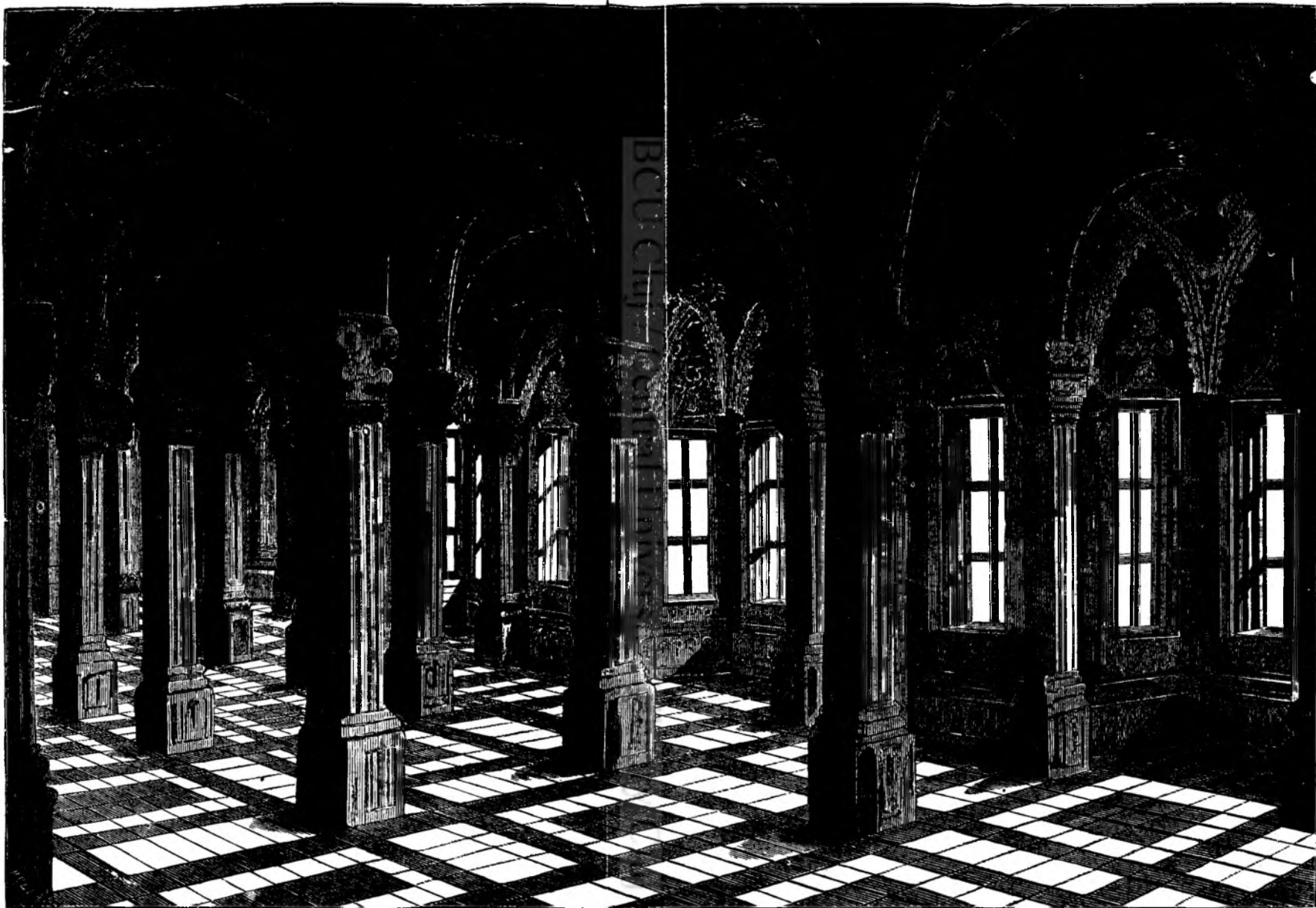
— Numai o fetitia am.

— Si feciori nu ai?

— Nu, me rogu la mari'a ta, — respunse betranulu tremurâdu.

— De nu vei spune adeverulu, sê scfi, câ indata vei capetâ 50 de bote, apoi ti-ieu vitele, oile, si ce ai, te scotu din mosia, apoi poti merge unde-i vré! — lu-amenintia domnulu.

— Adeca, me rogu, am avutu si unu fecioru, — respunse betranulu, — dar precum scfi si mari'a ta, eu am slugitu in dominiulu de sub Mesesiu, candu am venitu de acolo aici,



Sal'a de gala in castelulu de la Hunedóra



dinsulu erá inca micu. L'am lasatu acolo, cu mama sa, care nu peste multu a moritu. Pe copilul l'a tînutu ómenii buni, Domnedieu li resp-latésca! Apoi candu a fostu mai marisoru, l'a luatu pruncu de sufletu o dómna si l'a dusu la manastirea Strimbei sê invetie carte. Eu nu l'am vediutu de 15 ani, decandu am adusu vinu domnescu din Selagiu; atunci am fostu si la manastire, si asié l'am vediutu, de abié l'am cunoscutu, cá-i copilulu meu Iacobu. De atunci e multu timpu, mari'a ta, nu scíu unde-i, incatr'o s'a prepaditu?... Mai anu a fostu pe aici unu dascalu de acolo, si mi-a spusu, cá Iacobu nu-i acolo, s'a dusu la invetiatura mai mare. Mai multu nu scíu, me rogu la mari'a ta.

— Nu scíi hotiule! — strigà domnulu maniosu, — dar in septeman'a trecuta n'a fostu elu la tine?

— Eu n'am fostu a casa, me rogu la mari'a ta, atât'a mi-a spusu Mariuti'a, cá a fostu pop'a la noi cu unu domnisoru si m'a cautatu pe mine, — respunse betranulu tremurandu, nu mai potea stá pe picíore de slabu.

— Te voiu invetiá eu a mintí! Legati-lu buzdugu; — strigà tiranulu catra argati.

— Elu a fostu la tine, tu trebue sê scíi unde-i, de nu-lu vei descoperí, ti-voiu zdrobí capulu ca la sierpe; apoi si cu pop'a mi-oiu face socotel'a. — Legati-lu curundu! — ragnea dlu maniosu.

Argatii trasera pe betranulu josu, i legara genunchii la peptu, si asié lu-tavaliau ca pe unu cane. Acést'a erá tortur'a: buzdugu.

Necasítulu de omu sbierá si se vaetá, totu i se zdrobian ósele. Dnulu poternicu, tiranulu fara anima, se delectá in dorerile nenocitului, si demandà:

— Puneti-i calusiu in gura sê nu latre!

Argatii si-facura detorinti'a.

Candu i deslegara funiele si i luara calusiu din gura, elu nu mai potea stá pe picíore, si nu potea vorbí. Lu-pusera pe o síregla, si lu-dusera a casa.

Mariuti'a plangea cu amaru, vecinii o consolau, cari tramisera dupa pop'a sê marturísésca pe betranulu Todoru, cá-ci zace de mórte. Ddieu i-a redatu glasulu si si-a potutu marturísí pecatele.

Apoi adormí pentru totu-de-una.

— Ddieu sê-lu ierte! — finí preotulu rogatiunile.

— Sê-lu ierte Domnedieu! — respunsera vecinii.

Mariuti'a plangea, se vaetá si-si spintecá vestmintele de pe ea.

— Dómne! Dómne! ce m'oiu face, cine va grigí de mine?... n'am pe nime....

— Va grigí-o Ddieu, cá e bunu, fetu meu, — díse preotulu catra ea.

— Voiu grigí-o eu, dle parinte, — díse o vecina, — voiu luá-o féta de sufletu.

Sér'a candu venira iobagii de la lucru domnescu, audíra canteculu campaneloru; asié erá de jalnicu — de tristu... Ei si-aredicara palariile, si si-facura cruce, dícendu cu totii:

— Dómne érta-lu!

Domnulu superbu siedea intr'unu fotoiu comodu si si-facea planurile... cum sê ajunga la biruinti'a Laurei — si cum sê piérda pe Iacobu? La audiulu campaneloru tresari. Consciinti'a-i lu-facù atentu: cá planurile nu-i sunt curate, si dorurile-i sunt spurcate.

## v.

Natur'a e eterna, nestramutabila; unu anu trece dupa altulu; dupa véra urméza tómna, érna, primavéra. Acést'a asié a fostu inainte cu secli, si va fi. Acést'a e eternitatea.

Dupa ordinea acést'a a espiratu si anulu 1847, si s'a ivitu successorulu lui 1848.

Câte suferintie, câte doreri si câte prejudetie se alina, — disparu cu espirarea unui anu; dar ah dorere! cá-ci si câte sperantie, visuri, câte ilusiuni ingropâmu in mormentulu eternitâtii de odata cu anulu espiratu, dorere, ~~si~~ florile animei trebue sê ornáta storiulu anului mortu!

Anulu 1848 a fostu anulu sperantieloru, anulu libertâtii; a fostu Mantuitoriulu popóreloru apesate. Franci'a a proclamatu sant'a trinitate: libertatea, fratetatea si egalitatea; si ca fulgerulu a strabatutu in Europ'a intréga. Natiunile apesate s'au desceptatu din somnulu sclavíei si cu armele in mana si-au reclamatu drepturile loru neprescriptibile: dreptulu independentiei persónei si dreptulu facultâtii afacerei libere. — Si-au scuturatu jugulu si-au zdrobitu catenele; acést'a a fostu o miscare generala a popóreloru, care a zguduítu Europ'a intréga. Tronurile au cadíutu, tiranii s'au ascunsu...

In Parisu la 23 fauru 1848 republicanii au tînutu o conferintia, in care au publicatu libertatea. Guvernulu radiematu pe baionetele armatei — a disolvatu conferinti'a, poporulu s'a opusu, a redicatu pe strade baricade, s'a atacatu cu armat'a. — Revolutiunea a eruptu. Ideile, sperantie republicaniloru, — ale popóreloru apesate, spiritulu timpului in fine a nascutu libertatea, care fu botezata cu sange. In 24 fauru dupa amédi la 2 óre Franci'a —

Parisulu a proclamatu republic'a. Regele Ludovicu Filipu a fugitu, poporulu imbetatu de insufletîrea generala i-a zdrobitu tronulu si l'a arsu in forulu bastiliei.

Iacobu Valeanu si tinerulu conte erá pe timpulu acest'a in Parisu; au luptatu si ei pe stradele Parisului umeru cu poporulu contra tiraniloru. Apoi in 24 fauru au asistatu la inaugurarea republicei, — la triumfulu libertâtii.

Iacobu Valeanu a escelatu la aperarea unei baricade, poporulu francesu i-a esprimatu multumire, si l'a inzestratu cu drepturi de cetatianu francesu.

Asié s'a petrecutu carnevalulu anului 1848 in Parisu.

Ce s'a petrecutu érn'a in Franci'a, s'a petrecutu de cu primavéra in tóta Europ'a. In Itali'a, Romani'a, Vien'a, Ungari'a si Transilvani'a inca a eruptu revolutiunea. Poporulu s'a desceptatu pretotindenea.

Radiele sórelui libertâtii au strabatutu in tóte anghiurile Europei, pe unde mai erau sclavi si popóre apesate.

Iacobu Valeanu si tinerulu conte in primavér'a acésta a parasitu Franci'a, s'au grabitu a casa sê propagedie libertatea, sê-si recoman-de serviciile patriei, natiunii...

Iacobu Valeanu s'a rentorsu prin Romani'a, unde a petrecutu câte-va dîle, sê se informeze despre starea lucrurilor, — apoi a trecut Carpatii Transilvaniei la consotii sei. — Tinerulu conte s'a rentorsu prin Vien'a si in 15 martiu a fostu in Pest'a, unde a facutu unu rolu considerabilu in dîlele martiale.

Candu s'a despartîtu junii de olalta, s'au imbratîsiatu si sarutatu.

— Sê ne revedemu conte liberi in patri'a-ne comuna si libera! — dîse Iacobu.

— Ajute-ni Ddieu frate, — respunse contele. Apoi éra s'au imbratîsiatu.

Contelé si iobagiulu devenira frati! Dederá mana cu mana si se imbratîsiara. Erau inca pe sacrulu pamentu alu Franciei, unde privilegiele si titulele cadiusera si poporulu reinviá.

Erau in patri'a libertâtii, egalitâtii si a fratietâtii — — —

Contele si iobagiulu se inrolara voluntari ai libertâtii, se grabiau in patria a o eliberá: Ambii aveau o tînta... intentiuni nobile si sacre....

Asié de grea li-au fostu despartîrea; dóra au presimtîtu revederea.

(Va urmá.)

Alesandru Onaciu.

## Doine si hore poporale.

Din comitatulu Aradului in Ungari'a. —



I.

De-aice pan' la mandr'a,  
Batui drumulu ca pelea;  
De-aice pana la voi,  
Batui drumulu cu doi boi...  
De dorulu lelitiei mele,  
Sufletu-mi se usca, piere;  
Câti fragari pe la Aradu,  
Atâte ganduri me batu;  
Câti fragari pe la Ineu,  
Mai multe ganduri am eu.

II.

Sê sciu cantá ca cuculu,  
Nu m'asiu mancá cu lucrulu,  
Asiu sborá din créng'a 'n crénga,  
Pana la mandruti'a draga,  
Netedîndu-mi penela,  
Ca si ea sprincenole!

II.

Draga mi-i leliti'a nalta,  
Câ-mi dá gura peste balta,  
Dara ceea mitutea  
Se 'ntindea si n'ajungea,  
Rupse gardulu pe la siura  
Si se fura de-mi dá gura.

IV.

Ce folosu de tine féta,  
Câ te 'mbraca mâ-ta bine,  
Si la jocu nu te ie nime?!

V.

Nu dá Dómne popii bine,  
Câ legá cium'a de mine;  
Nu-i dá Dómne boi si vaci,  
Numai trei sute de draci!

VI.

Multu me 'ntréba anim'a,  
Draga mi-i lumea ori ba?  
Si eu spunu animei mele,  
Câ mi-i draga si nu pré-re,  
Amblandu dupa biraire,  
Ca omu mai esîtu din fire,  
Amblandu ca sê fîu juratu,  
Ce-am avutu totu am mancatu,  
Din plugutiu cu siese boi  
Remasei numai cu doi,  
Din cocia ferecata  
Remasei numai cu-o róta.

Culese de

Paulu Draga.

## S A L O N U.

## O c o n v e r s a r e .

Amice Vulcane,

Profitandu de petrecerea mea in Pesta, ai cerutu de la mine — „O conversare.“

Am cetitu de multe ori cu placere in diuariulu dtale acésta spirituala rubrica, dar ti-marturisescu cu franchetia, câ nu mi-a venitu nici o data in minte de a face si eu — „O conversare.“

Preocupatu de noulu genu de activitate, la care me 'npinge dorinti'a de a reintrá, dupa unu lungu intervalu de lipsa, in ospetós'a dtale „Familia“, luai condeiulu in mana, lu-sucii si resucii de vr'o diece ori pintre degete, asiediai de inaintea-i o cóla de hartía, o intorsei in tóte modurile, in fine scrisei cu litere mari — „O conversare.“

Adeca am scrisu numai si numai acestu titlu, formatu din dóue cuvinte, compuse din cincii silabe, in cari se cuprinde la rondulu loru unu-spre-diece litere, si ori-cátu de mare erá din parte-mi buna-vointi'a de a face mai multu decátu atât'a, adormii cu condeiulu in mana si cu man'a pe hartía, obositu de emotiunile caletoríei si sioptindu prin somnu — „O conversare.“

Visulu fiindu aprópe totu-de-una o consecintia a unei asociatiuni de idei, de la conversare este unu pasu la dialogu, de la dialogu la dóue séu mai multe fiintie moritórie, de la dóue séu mai multe fiintie moritórie la imperati'a ceriului, si éta dara, din caus'a dtale, unde me adusese — „O conversare!“

E bine incai, câ scen'a se petrece in paradisu, câ-ci ti-declaru francamente, câ n'asiu fi doritu a me pogorí in sumbrele regiuni ale infernului, nici pentru a imitá pe Dante, nici pentru a me intelni cu vre-unulu din stramosi, nici chiar pentru a scóte de acolo — „O conversare.“

Asié dara éca-ne in raiu, ascultandu dóue umbre, imbracate cu sumane, incaltiate cu opinice, avendu pe capu câte o caciula mocanésca, tienendu in mane câte unu ciomagu cu noduri, si facéndu — „O conversare.“

Badea-Craciunu.

No, muritu-ai si tu, bade Ióne?

Badea-Ionu.

No, vedi bine câ voiu fi muritu si eu! Dar nu e paguba de unulu alu-de mine! Mi-am facutu celu pucinu detori'a câtu am traitu pe lume. Lasai in loculu meu unu fecioru voinicu, care a invetiatu multa carte si la Blasiu, si la Sibíiu, si la Beciu, unde am cheltuitu pentru elu destui banisiori, si acum cu invetiatur'a lui o sê póta stá in ajutoriu némulu nostru romanescu in protiva tuturor dusmaniloru!

Badea-Craciunu.

No, dar apoi si fetulu meu Petrea nu dogiaba a fostu la scóla. Sciu câ-i Romanu verde! Tu pe alu teu l'ai facutu dofforu, eu pe alu meu proclatoru, ca dóra sê nu aiba lipsa de slusbele nemtiesci si unguresci, ci sê traiésca ei prin sine si cu munc'a loru, luminandu si aperandu dí si nópte pe bietii Romani!...

In acestu momentu zarii langa cei doi tierani o a trei'a umbra, incinsa peste maréti'a-i frunte cu o aureola de lumina, a careia splendóre parecia cu atâtu mai viua, cu câtu mai modesta erá atitudinea repausatului.

Sê-i mai dicu óre numele?

Simeonu Barnutiú!

Elu s'a apropiatu suspinandu de Badea-Ionu si Badea-Craciunu, li intinse cu familiaritate ambele sale mane, formandu câte-si-trei ca unu foliu de hora, si li díse apoi cu tristétia:

— Voi, fratiloru, ati lasatu copíi pe lume! Voi, fratiloru, ati coscu din sangele vostru si ati crescutu cu sudórea vóstra nesce falnici Romani, cari sê iea parte in numele vostru la grandiósa opera a renascerii Romanismului! Voi, fratiloru, n'ati fostu sterpi ca mine, la mormentulu caruia n'are cine sê verse o lacrima!

Badea-Ionu.

Iertare, de o mília de ori iertare, nemuritoriule dascale! Romanimea intréga te plange, Romanimea intréga ti-a fostu fiia, Romanimea intréga este nascuta si crescuta din meduv'a invetiaturei tale!

Badea-Craciunu.

Ómenii ca tine sunt tati pentru tóta suflarea romanésca de la Tisa si pana la gurile Dunarii!

Barnutiú.

Si totu-si câtu de fericítu asiu fi si eu, déca lasam sub sóre o tinera ramura, care sê pórté cu demnitate numele meu, pasíndu si mai departe cu o nóua vigóre si cu unu nou focu pe aceea-si cale a simtiului natiunalu! Cátu de fericítu asiu fi, déca eram si eu parinte, buna-óra ca aceste dóue glorióse umbre, cari se misca mai incolo, vorbindu cu atât'a aprindere, negrésitu de dorulu posteritátii loru de pe lumea cea pámentésca. Si ei au lucratu, au lucratu multu, fórte multu, pentru némulu romanescu, dar cu tóte astea au lasatu si fíi, cari sê perpetueze pe tiermii Istrului binecuventatele nume ale lui Negruzzi si Maiorescu! Unu Iacobu Negruzzi a luatú loculu tatalui seu Constantinu; unu Titu Liviu Maiorescu a mostenitu misiunea tatalui seu Ionu! De ce, ah de ce n'am datu si eu Romaniei pe unu altu Barnutiú!

Cele dóue umbre audira ultimele expansiuni de dorere ale marelui tribunu de la Blasiu si ambii au zimbitu in aceea-si clipa cu atât'a amaratiune, incátu o négra cétia se latíse peste tóta intinderea paradisu-lui si milióne de spirite incepura a alergá in drépt'a si in stang'a pentru a aflá caus'a intunecimii.

Ionu Maiorescu.

Blastemata fia ór'a, in care se nascuse fiu-meu Titu-Liviu!

Constantinu Negruzzi.

Blastemata fia ór'a, in care se nascuse fiu-meu Iacobu!

Ionu Maiorescu.

Eu cautam sê desgropu pe Romani pana si din



fundulu Istriei, — si elu se 'ncerca a-i ingropá pana si in tiér'a lui Negru si Dragosiu!

Constantinu Negruzzi.

Eu radicom velulu pana si de pe departat'a epoca a lui Stefanu, celebrandu acea victoria de la Baia, in care elementulu romanu sdrobise lit'fa straina, — si elu voiesce a trage unu velu pana si peste Romanimea de asta-di, incumetrindu-se nu numai cu Magiarii, dar pana si cu lapedaturele Palestinei, contra sangelui parintescu!

Ionu Maiorescu.

Candu va mori si elu, o sê-lu primésca aci blastemele mele! Blasteme! Blasteme!

Constantinu Negruzzi.

Candu va mori si elu, sufletulu seu o sê audia aci anatema din gur'a nascetoriului seu! Anatema! Anatema!...

O nóua umbra intrerupse aceste grozave strigate de indignatiune.

Erá neuitatulu Martianu, inca unulu dintre sublimii giganti ai ideei romane, carele credea cu atât'a taría in triumfulu causei natiunale, încátu zimbiá cu vesella in bratiile ofitei chiar pe patulu agoniei.

— Linisciti-ve, fratiloru! — dîse elu ridiendu cu o cordiala ironía. Nici tu, tata Maiorescule, n'o sê mai intelnesci pe baiatulu teu Titu Liviu; nici tu, tata Negruzzi, n'o sê mai vedi pe copilandrulu de Iacobu! Si sciti de ce?

Mai multe voci.

De ce? De ce? De ce?

Martianu.

Pentru cá după mórte ei nu voru veni la noi in paradisu, ci se voru duce dreptu — la dracu!...

\* \* \*

Aci me desceptai din somnu.

Ajunge si atât'a pentru — „O conversare.“

Hasdeu.

## Curierulu modei.

— Pesta 3 augustu. —

Mod'a din sesonulu presinte abié se desvoltá in dílele trecute. Stofele crêpelisse, gaze, grenadine, violine si transparente numai in ultim'a septemana devenira portate mai desu. Aceste stufe sunt mai frumóse acomodate pe subvestminte de metasa, cari subvestminte apoi se pórtá cu spacelu taiatu si cu manee scurte. Rochiele de grenadine se pórtá multu. Din violine se face mai alesu tunic'a, asemene si din algerien. Subvestmentulu se póte face si din metasa séu sultané.

Pentru femei mai inaintate potemu sê recomandâmu dóue colori intunecóse. Terre etranger si caroubier, cea prima galbena inchisa, cea din urma rosía inchisa. Din aceste stufe se facu haine intregi, si se captusiéza cu lion desu de asemene colóre.

Tunicile se facu si din grenadine, si sunt pré placute pentru ori ce colóre.

Pentru femei cari petrecu la scalde, sunt pré recomandabile vestmintele din pânz'a cruda linon. Aceste apoi sunt a se decorá cu dantele guipure.

Pentru serate si baluri de véra se intrebuintiéza multu: crêpelisse, grenadine, tarlatanu. La asemene ocazioni se pórtá si hainele facute din moll albu.

## CE E NOU?

\* \* \* (*Adunarea de la Fagarasiu*) a Asociatiunii transilvane se va deschide luni la 7 l. c. Avendu la acésta serbare natiunala unu corespundinte specialu, in numerulu vítoriu vomu reportá despre decursulu ei.

⊙ (*Societatea acadêmica romana.*) In siedintiele din anulu acest'a a Societáti académice din Bucuresci — precum cetimu in „Telegrafulu“ — voru avé locu discursurile de receptiune a unora dintre cei mai noi intrati in academi'a romana, si a nume: dnii Odobescu, P. Poenaru, Fontanini, Cogalniceanu si episcopulu Melchisedec. Se díce, cá d. Odobescu va vorbi despre nemoritoriulu Balcescu si i va responde d. Papi Ilarianu. D. Petru Poenaru va vorbi despre Lazaru. D. G. Sionu va responde. D. Fontanini va pune in lumina luptele filologice ale ultimiloru timpuri si-i va responde d. Massimu. D. M. Cogalniceanu va fi intimpinatu la discursulu dsale despre K. Negruzzi, de d. N. Ionescu, si P. S. Episcopu Melchisedecu va tratá despre rolulu bisericeii in cultur'a Romaniloru. Va responde d. V. A. Urechia.

\* \* \* (*Dlu B. P. Hasdeu*) studiéza cu multa diligintia manuscrifele din bibliotec'a museului de aice. Precum affâmu, onorab. istoricu alu nostru, — carele in mijloculu ocupatiuniloru sale gasi timpu a scrie unu articulu si pentru nrulu presinte alu foi nóstre — a si descoperitu mai multe documinte istorice inca needate si pré interesante, relative la epoc'a lui Stefanu celu Mare.

\* \* \* (*Dlu I. Lapedatu.*) talentatulu nostru poetu, care prin poesiele sale frumóse si pline de spiritu a causatu atât'e ore placute publicului, care cetesce fói'a acést'a, a trecutú dílele din urma pe la noi, rentorcându-se de la Brusel'a si Paris, unde si-terminá studiele cu celu mai eminentu succesu. Dlu Lapedatu se va asiediá in Transilvani'a, si va remané si in vítoriu unu fidelu si diliginte colaboratoru alu foi nóstre.

⊙ (*Iubileulu parintelui metropolitu Siaguna*) s'a stramutatu de sambeta 2 septemvre pe domineca in 3 septemvre, pentru ca nici clerulu nici poporulu sê nu se smintésca in ocupatiunile sale.

\* \* \* (*Dlu I. C. Fundescu.*) autorulu frumóseloru poesii publicate in fói'a nóstra, a sositu din Bucuresci la Pesta, trecându p'aice la Viena, Paris si Londra.

\* \* \* (*Dnii Babesiu si Al. Romanu*) au plecatu ambii la sesiunea Societáti académice romane din Bucuresci, si se voru oprí pe cale la adunarea de la Fagarasiu, la care va asistá si dlu Hodosiu.

\* \* \* (*Societatea de lect. a junimeii rom. din Sege-dimu*) si-a incheiatu siedintiele pe anulu acest'a la 30 iuliu. Cu acésta ocaziune presiedintele reportá despre activitatea Societáti in anulu decursu. Numerulu membriloru in anulu scolasticu espiratu fu mai micu decâtu anu-tiertiu, inse in diligintia membrii Societáti n'au scadiutu. S'a tienutu 29 siedintie ordinare, 5 extraordinarie, si 2 ale comitetului. S'au cetitu 23 de opuri, si s'au tienutu 98 de declamatiuni. Bibliotec'a s'a inavutitu cu 43 de bucâti de carti, si cass'a cu 74 fl.

× (In comitatulu Temisiórei si Carasiului) grin-din'a, la 25 l. tr., a factu daune cumplite mai alesu in vii; derimà o multime de case, si stinse viéti'a a câti-va ómeni, cari din intemplanse se aflau la campu.

✕ (Comitii supremi pentru orasie) sunt numiti si publicati in fói'a oficiala. Intre toti nu esiste nici unu Romanu.

‡ (Slovacii din Pesta) au fondatu o cassa de pastrare slovacésca. Ei au deja de multu o tipografia.

\* \* (A patítu-o) dílele trecute o „frumósa“ dama din Pesta. Ea adeca se duse in scalda la Buda. Inse abié intrà in apa, observà numai decátu cu infiorare, câ tóta fati'a i se facu négra. Spaim'a ei nu se póte descrie. Nu sciea ce sê faca? Voiá sê iésa, dar i erá rusíne. Ea intrà frumósa, si acuma sê iésa négra? Ast'a nu se potea. In urma apoi trase clopotielulu, si chiamá pe mediculu. Acest'a apoi constată, câ negrirea corpulu a urmatu din topirea rumeneleloru. Serman'a femeia „frumósa!“

× (Concursu.) La scól'a comerciala si reala romana ort. or. din Brasiovu sunt de ocupatu urmátóriele patru posturi de profesori: 1. unu postu de profesor pentru sciintiele comerciale, 2. unu postu de profesor pentru istori'a naturala si fisica atátu in scól'a comerciala câtu si in cea reala, 3. unu postu de profesor pentru chemia (si in casu de lipsa pentru geometri'a descriptiva si architectura.) 4. unu postu de profesor pentru desemnulu linearu si geometri'a descriptiva.

## Literatura si arte.

△ (Unu diariu nou.) La Iasi a aparutu unu diariu nou portandu titlulu „Plebeulu.“ Acest'a promite a se luptá pentru institutiunile democratice natiunale.

\* \* (Dlu Georgiu Brateanu,) artistulu nostru aplaudatu in mai multe teatre de opera in Italia, a sositu la Bucuresci, unde va petrece câte-va septemani, apoi éra-si se va rentórce la Italia, unde are angajamente.

\* \* (Dlu M. Pascaly,) dupa siese represintatiuni arangiate la Naseudu, se rentórse la Gherla, unde asemene jocá, apoi plecá la Lugosiu unde se afla si acuma jocandu in dílele 2, 3, 5, 6, 8 si 9 aug. c. n.

## Din strainetate.

\* \* (Unu englesu síretu,) carele ocupa si postulu de judecatoriu, chiamá dílele trecute unu lucratoriu sê-i sape in gradina. Lucratoriulu aplecandu-se odata, scapà din busunariu o pipa. — Stai! — i strigà stapanulu — tu ai furatu pip'a acést'a. — Ba, sê me ierti, dle, — i respunse lucratoriulu, — n'am furatu-o. — Jóra-te dara! — Bucurosu! — Lucratoriulu se jorà, si-apoi continuà lucrulu seu. — Sér'a candu viní timpulu ca stapanulu sê platésca simbrí'a, in locu de diece bani, i dede numai siepte. — Aice mai lipsescu inca trei bani. — Ba nu lipsescu nimica, — replicà judecatoriulu, — tu ai avé sê capeti de la mine diece bani, inse legea mi-acórda mie, ca la judecatoriu, pentru ascultarea juramentulu trei bani, detragèndu-se acestia din cei diece, remanu numai siepte. — Bietulu tieranu ne mai voindu sê apeleze, se duse cu cei siepte

bani, propunendu-si a nu mai jorá in vfitoriu nici odata.

‡ (Din Strassburg) se scrie, câ tinerimea de acolo trece in tóte dílele in Franci'a, si acolo se inroléza in diverse regimente.

‡ (Abd-el-Cader) a sositu la Paris, si a cerutu in scrisu audientia de la Thiers.

‡ (Dinariulu „Liberté“) demintiesce scirile respandite despre starea sanetátii dnei Georges Sand, afirmandu câ celebr'a romantiera nici odata nu s'a bucuratu de o sanetate mai deplina decátu acuma.

‡ (Armata de copii rusesci.) In orasiulu Pavlosc, fiulu arhiducelui Nicole Constantinovicu a formatu o intréga armata de copii, care posede totu felulu de arme, si face exercitii in asistinti'a unui publicu numerosu. Rusii spera, câ aceste jocaríe voru inspirá unu spiritulu eroicu in generatiunea urmátória.

‡ (Taglioni,) renumitulu baletistu, a moritu in septemana trecuta in etate de 102 ani, langa laculu de Como, in vill'a ficei sale, principes'a Trubesca.

‡ (Imperatululu Vilhelmu) va plecá in 8 augustu la Gastein, unde apoi de siguru se va decide in privinti'a pacei europene.

‡ (Istmulu de la Suez) nu póte sê tréca in posesiunea societátii engleze, de óra-ce port'a nu voiesce a-i transcrie drepturile lui Lesseps, pana ce forturile cele trei ale istmului, adeca Ismaila, Suez si Port-Said nu se voru derimá, ceea ce inse vice-regele nu voiesce sê faca.

‡ (O insula cufundata) Din Batavi'a se scrie, câ fatia 'n fatia cu insul'a Menado, in urmarea unei esplosiuni vulcanice, o insula s'a cufundatu dimpreuna cu trei sute de negri, numai trei case remasera de a supra ape.

‡ (Unu bancariu berlinesu,) cu numele Georgiu Gueterbogk, carele in decursulu resbelului a subscrisu pentru imprumutulu francesu, si carele din caus'a acést'a — acusat de crim'a tradárii de patria — fu condamnatu si la inchisióre, acuma eliberandu-se, parasi Berlinulu, si se mutá la Viena.

‡ (Coler'a in Russi'a) totu grasséza si se estinde din ce in ce mai multu.

‡ (Ex-imperatululu Napoleonu,) cu soci'a sa si fiulu seu, dimpreuna cu suit'a sa, in care se afla Rouher si Davidu Jerome, a sositu la Genf, si de acolo va merge la Arenenberg, unde se voru asiediá si familielle Fleury, Persigny si Conneau.

‡ (Pictorulu Courbet,) fostulu membru alu comunei de Paris, precum se scrie din Versailles, se afla in apathía mare, nici nu mai mança, nici nu mai bé, si e aprópe de a nebuni.

✕ (Bráulu Maicei Domnului.) De la catastrofa de la Sedan, adeca de la caderea lui Napoleonu si fug'a Eugeniei incóce, s'au aflatu intre scrisorile din Tuilerie feliu de feliu de epistole adresate odinóira poterniculu imperatu alu francesiloru. Intre altele s'au aflatu si o epistola a deputatulu Louvet, fostu membru alu ministeriulu Ollivier. Acésta epistola, adresata lui Napoleonu din Saumur, cu datulu 17 decemvre 1855, suna: „Sire! Biseric'a Ruy-Notre-Dame din Saumur posiede un'a dintre cele mai pretióse relique ale crestinismulu. Este unu brâu (cingutória) alu santei fetióre, adusu de Vilhelmu alu VI ducele de Aquitani'a, cu ocasiunea unei espeditiuni cruciate. Traditiunea spune, câ acestu brâu e brodaritu (cusutu cu flori) de insa-si fetiór'a Maria. Archivulu bisericei, precum si

o multime de documente constatéza genuinitatea acestei reliquie. Regii Franciei au aretatú totu-de-una credintia catra acestu bráu. Ana de Austria l'a incinsu si portatu la Saint Germain en Laye in anulú 1628, candu a nascutu unu principe, care a devenitu apoi Ludovicu alu XIV. Déca ti-va fi cu placere, Sire, a pune pe Maj. Sa imperatés'a sub scutulú acestei reliquie pe timpulu marelui evenimentu, care ti-va încoroná fericirea casnica si va ascurá liniscea Franciei, nu me indoiescu, cá preotulu si episcopulu voru corespunde dorintiei vóstre fara amenare. — Precum se vede din cursulu evenemintelorú mai recente, Napoleonu n'a primitu ofertulu binevoitoriului barbatu, care, pe langa fericirea sa, a doritu si fericirea suveranului seu si a patriei sale.

□ (*In Paris se lucréza cu multa energia*) pentru repararea palatelorú si edificielorú ruinate. Mai alesu la edificiele publice se lucréza cu mare sirguintia, de buna séma pentru ca sê se póta translocá guvernulu si camer'a in capitala. A nume de presinte se reparéza palatulu Corpului Legislativu si palatulu de Elisée, unde se díce cá Thiers va avé resiedinti'a sa.

□ (*Ledru-Rolin,*) acestu neimpacatu adversariu alu imperialismului, inca va sê-si ofere serviciile sale pentru salutea republicei si spre acestu scopu in curendu are sê repasiésca pe terenulu politicu. In privinti'a acést'a a avutu si câte-va convorbiri cu Thiers, care consimtiendu cu intentiunile salutarie ale acestui incarnatu republicanu, l'a incuragiatu pentru ca sê desvólte activitatea sa pe terenulu politicu, de aceea nu incapa nici o indoiéla, cá Ledru-Rolin in curendu va sê-si ocupe loculú seu in Adunarea nationala.

△ (*La palatulu Bourbon*) s'au inceputu lucrârele pentru pregatirea salei Adunarei nationale, care va reintrá in Paris. Se va aduce sal'a fostului corpu legislativu in stare de a poté primí pana la 750 de deputati; pentru acestu scopu voru fi necesarie multe lucrâri si o cheltuéla de mai bine de 200,000 fr. capulu poterii esecutive va locuí in palatulu de la Elysée.

△ (*Ministrulu francesu de esterne, Victoru Le-franc,*) primí dílele trecute o deputatiune tramisa din partea unei asociatiuni americane, carea a cerutu dintre insurgentii prinsonieri celu pucinu 15,000 de barbati, pentru a-i transportá in Statele-Unite ale Americi, unde pe teritoriulu Arizono deportatii voru avé sê lucre la ocne, avendu pe dí o plata de 4—6 franci. Ministrulu Franciei inca n'a respunsu la acésta propunere a speculantilorú americani.

## Feliurite.

\* \* \* (*Scald'a de la Tusnadu in Transilvani'a.*) Scald'a de la Tusnadu e un'a dintre cele mai frumóse si mai cercetate calde ale Transilvaniei; zace in secuime, intre hotarele Csikszék si Háromszék, in partea stanga a Oltului, intre comunele Csik-Tusnadu si Bicsadu, in náltíme de vr'o 2000 de urme peste suprafiati'a marei. Scald'a de la Tusnadu inainte de asta cu vr'o trei-dieci de ani nu pré erá cunoscuta; isvórele sale erau cunoscute numai de pastori si caratori de lemne. De atunce inse devení atátu de renumita, încátu numai cea de la Valcele (Előpatak) o întrece. Vér'a are câte 800—1000 de óspeti, intre cari majoritatea se compune din Romani. Acésta scaldá intaresece, e recomandabila femeilorú, precum si acelorú cari su-

feru de stomacu. A se vedé si ilustratiunea din fruntea acestui nr.

\* \* \* (*Sala de gala in castelulu de la Hunedóra.*) Vechiulu castelu a lui Ioane Huniade, care a statu atát'a timpu in ruine, se va restabilí, si are sê devina inca mai splendidu decâtu odinióra, încátu tóta Transilvani'a nu va posedé unu altu castelu ca si acést'a. Pentru restabilire diet'a a votatu câte 50,000 fl. anualu pe cinci ani, lucrulu s'a inceputu, curge necontentu — si dupa planurile genialului architectu Franciscu Schulz — se va terminá acusi. Ilustratiunea din interiorulu nrului presinte infatisiéza sal'a de gala a castelului, precum aceea s'a renoitu. Istori'a castelului fu descrisa deja mai de multe ori in colónele acestei foi, pentru aceea nu o mai repetímu.

□ (*Logic'a unui Svabu.*) R. Scheufele, unu soldatu robustu din Landwehr, de nationalitate sva-bésca, a capotatu unu glontiu in pulpa cu ocaziuuea luptei de la Villiers in cursulu ernei trecute; urindú-i-se in lazaretu, a facutu parte din corpulu sanitaru, si fiindu atátu de tare, incarcá pe spatele sale late câte pe unu ranitu si-lu ducea la loculú, unde legau medicii cu bandage pe cei raniti. Intr'o dí luandu in spate pe unu prussu ranitu, lu-intréba: „Camerade, ce te dóre? Prussulu respunse: „Pciorulu.“ Ducéndu-lu apoi la doctoru, tocmai sfaraíá o granata pe langa dinsulu. Elu plecandu-se pucinu a continuatu mersulu seu, pana ce ajunse la medicu, de care fu intimpinatu cu urmatóriele cuvinte: „Oh Dómnne! dara dta aduci aici pe unu omu fara capu!“ Scheufele atunci depunendu sarcin'a sa, si uitandu-se la dins'a díse: „Acést'a n'asiu fi crediut'o, ca Prussii sê fia atátu de mincinosi; elu singuru mi-a spusu, cá este impuscatu numai la pcioru!“

□ (*Choler'a intre mumie*) In volumulu alu treilea alu biografiei nobilelui Christianu Carolu Iosias de Bunsen, acestu frumosu monumentu alu pietáti ce i-a redicatu spiritual'a sa veduva, gasimu urmatóriele istorióra placuta ce spunea barbatulu de statu, in midiloculu unorú grave presimtíri, intr'una din scrisorile sale. „Sunt intemplári comice chiar in timpuri asié de grele ca acuma. Câti-va englesi venira septeman'a trecuta la unu museu britanicu. Nu erá dí publica, si prin urmare intrarea erá permisa numai pentru acoi cari aveau o carte speciala de intrare. Portariulu li spuse dara simplu: — „Domnilorú, museulu nu este deschisu asta-dí. „Dara britisch bonr subjects nu se multiamira cu acésta declaratiune, si cereau sê intre cu ori-ce pretiu, cá-ci — au venitu. Portariulu, care vedíu, cá nu va poté face nimicu cu acesti ómeni prin motive rationale, deschide dara pórt'a pe jumetate si díse incetu: „Domnilorú, motivulu realu, pentru care am inchisu adi museulu este, cá un'a din cele mai bune mumie ale nóstre este mórtá. Sciti bine, cá choler'a reclama mesure de precautiune.“ — Ti-multiamimu sire, respunsera fíi Albionului de odata linisciti, „aveti dreptate sê inchideti museulu in urm'a unui asemenea evenimentu.“ Ei se departara linisciti si respandira in tóde partile scirea: „Choler'a se intinde in centrulu Londrei. Un'a din mumiele cele mai frumóse ale museului a moritu adi demanétia. Probabilu, cá sê ascépta si alte casuri de mórté.“ Fara indoiéla, ei credeau, cá mumi'a este veri-unu animalu raru, care se tienea la museu, séu o clasa de ingrigitori, cari locuescu in adevéru acolo.

## Glume si nu pré.

Sarutari ilustrate.

II.



De drumu.



Nani nani puisioru!



Sarutarea de mila.



Dupa alu cincile pocalu.

Deslegarea gâcituri de siacu din nr. 27 :

Destulu, sperantia négra!... Ajunga-ti amagirea...  
O, nu cercá in taina a-ti renviá dímbirea,  
Câ-ci... n'o mai potu vedé...

Déca-mi pierdui edenulu 'ntrég'a fericire,

Atât'a-mř lasa baremi, sê plangu in liniscire,  
Portandu-mi jalea grea! Ionitia Badescu.  
Deslegare buna primiramu de la dlu Ioanu Boeriu.

Suplementu „Cavalerii Noptii“, tomulu IV,  
côl'a XVII.

Proprietariu, redactoru respundiatoru si editoriu : **IOSIFU VULCANU.**

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. Piati'a Pesciloru, Nr. 9.

**La nrulu presinte alaturâmu programulu institutului „Albin'a.“**